

TREBIŠOV NAHLAS®

november 2015

Vynútený návrat do minulosti

Slovo na úvod

Milí Trebišovčania.

Práve uplynul rok od Komunálnych volieb 2014. V hnutí TREBIŠOV NAHLAS sme sa už **nechceli vracat' do minulosti** a oživovať témy, ktoré boli vysvetlené vo volebnej kampani. Žijeme predsa rok 2015. Zobrali sme na vedomie (aj keď sa z toho netešíme), že vo voľbách primátora mal Marián Kolesár 4.000 hlasov, PhDr. Marek Čižmár 3.300 hlasov, Kolbasos Taboris 700 hlasov a Čičo Senior 100 hlasov. Poslední traja sa spojili, preto je PhDr. Marek Čižmár na mestskom úrade, všetci kontajneristi sú späť na sídliskách a telišky opäť brázdia ulice. Jednoduchá matematika. S nadhľadom sme brali invetkívy a ataky nového vedenia mesta na našu adresu nielen počas prvých 100 dní, ale aj počas 200 dní, ba aj počas 300 dní jeho úradovania. Pripisovali sme ich frustrácii z rozloženia síl v mestskom zastupiteľstve a zo zlyhania všetkých pokusov o politickú korupciu niektorých poslancov nášho hnutia.

Očakávali sme, že sa pán PhDr. Marek Čižmár primátor mesta - potom, ako si politickými čistkami na mestskom úrade a ekonomickým ohrozovaním našich poslancov zabuchol dvere k spolupráci s TREBIŠOV NAHLAS - vyrovná

s tým, že budeme náš volebný program plniť v mestskom zastupiteľstve aj bez neho. Je to síce komplikované, ale vieme to robiť. Nás ste do mestského zastupiteľstva zvolili Vy – občania. Nie sme tam pre primátora, ale pre ľudí, a to aj pre tých, ktorí nás nevolili. My na to nezabúdame. A sme Vám vždy k dispozícii pri riešení Vašich problémov.

Pán PhDr. Marek Čižmár primátor mesta však **naďalej cíti silnú potrebu vracat' sa do minulosti** a za mestské peniaze (a teda aj za naše) šíri prostredníctvom mestskej internetovej stránky, novín a mestských infolistov polopravdy a podozrenia na adresu minulého vedenia mesta o udalostiach uplynulých rokov. A tak sme nútení reagovať. My na iných neplujeme, ale seba už oplúvať nenecháme.

Nuž tak. Pán PhDr. Marek Čižmár primátor mesta **rád hovorí A**, lebo to mu vyhovuje, **ale už nepovie B**, lebo by sa opäť dostal do úzkych. Každý používa také spôsoby, akých je schopný a aké má vrodené.

Prečítajte si, prosím, nasledujúce informácie a utvorte si svoj vlastný názor sami.

Marián Kolesár

Projekt Revitalizácia Pariča (RePar)

Pán PhDr. Marek Čižmár primátor mesta kritizuje tiež projekt revitalizácie hradu Parič, ktorého súčasťou je aj rekonštrukcia hlavného chodníka v parku.

Bývalé vedenie mesta získalo príspevok z Nórskeho fondu vo výške takmer 1 mil. € na rozsiahlu obnovu zrúcanín hradu Parič. Súčasťou projektu je aj nový chodník od hlavnej brány popri mauzóleu až k hradu Parič.

Pán PhDr. Marek Čižmár primátor mesta vytýka bývalému vedeniu nehospodárnosť, lebo výška štrkového lôžka pod hlavným chodníkom mala byť 70 cm a vraj podobne vysoké podkladové vrstvy sa používajú pri stavbe diaľnic a toto je predsa chodník. Pán PhDr. Marek Čižmár primátor mesta a jeho „odborníci“ asi nemajú zistené, že práve tento chodník je hlavnou komunikáciou v parku a nie je len obyčajným chodníkom pre peších. Po tejto komunikácii pri údržbe zelene a osvetlenia bežne premávajú traktory, nákladné autá a vysokozdvížná plošina. Navyše zo studní v parku pravidelne čerpá vyše 10 000 litrov úžitkovej vody cisterna Technických služieb Škoda - LIAZ 706 RTH, ktorá má celkovú hmotnosť 15 090

kg. Ako dlho vydrží takú záťaž chodník pre peších, bez dostatočného podkladového lôžka? Prečo sa asi súčasný chodník rozpadá?

Kritici vytýkajú, že až po zásahu súčasného vedenia mesta sa objavili také „nepodstatné“ veci ako smetné koše, lavičky a verejné osvetlenie. Aj keď lavičky sú nové, osadené len pred pár rokmi, bývalé vedenie mesta nezabudlo ani na tieto „nepodstatné“ veci. V pôvodnom projekte všetko bolo, navyše chodník mal byť dláždený, no pôvodná schválená suma určená na projekt bola Úradom vlády SR krátená o 300.000 € a tak tieto súčasti museli byť z projektu vypustené.

Aj tak nás však teší skutočnosť, že park a v ňom amfiteáter, chodníky a zeleň sú stredobodom záujmu terajšieho vedenia mesta. Škoda, že **pred rokom 2011 po parku ani pes neštekol** a mnohým, čo sedia opäť na mestskom úrade po boku pána PhDr. Mareka Čižmára primátora mesta bol park ľahostajný, dali ho do prenájmu, **amfiteáter zruinovali a pozemok pod amfiteátrom dokonca chceli predať.**

Získavanie cudzích zdrojov

Súčasnú vedu mesta neprestajne svojich predchodcov kritizuje za nečerpánie eurofondov v rokoch 2011 – 2014. Preto my budeme aj donekonečna vysvetľovať, že **eurofondy nie sú samoobsluha**, kde je vždy dostatok tovaru a kde si vyberiete to, čo práve potrebujete. Eurofondy môžete čerpať vtedy, ak štát niečo ponúka a vy ste schopní ponuku využiť. Prvé programovacie obdobie eurofondov bolo v rokoch 2007 – 2013, pričom posledné ponuky (výzvy) na podporu stavebných projektov boli štátom predložené v roku 2011, aby sa stihli realizovať do konca programovacieho obdobia. Nové programovacie obdobie eurofondov je na roky 2014 – 2020. **Teda v rokoch 2011 – 2014 sa staré programovacie obdobie končilo a nové sa ešte nerozbehlo.** Od pána PhDr. Mareka Čižmára primátora mesta ste sa ale nedozvedeli, že:

- v roku 2013 bola ponuka (výzva) z eurofondov na vzdelávanie seniorov – tú sme v spolupráci s UPJŠ Košice využili a eurofondy sme čerpali v projekte **Učíme sa celý život**; mestu ostalo z projektu množstvo výpočtovej techniky, ale výsledky tohto projektu samozrejme nevidíte na ulici, preto o ňom už dnes nikto nehovorí,
- mesto bolo v roku 2014 úspešné v eurofondovom projekte **Elektronizácia služieb**, ale následne ministerstvo financií odstúpilo od zmlúv s takmer všetkými úspešnými mestami (aj s takými, kde vládol SMER), lebo nemalo peniaze na spolufinancovanie, čo samozrejme nepriznalo a vinu za zastavenie projektov hodilo na mestá,
- na prvom zasadnutí mestského zastupiteľstva v roku 2015 sme žiadali pána PhDr. Mareka Čižmára primátora mesta, aby oznámil občanom konkrétne a presne, ktoré ponuky (výzvy) štátu na čerpanie eurofondov vhodných pre mesto sme v rokoch 2011 – 2014 premeškali a nepodali sme žiadosť o príspevok, grant či dotáciu. Dostali sme odpoveď (samozrejme až písomnú po 30 dňoch), že sa k tomu nebude vyjadrovať. Veríte tomu, že by pán PhDr. Marek Čižmár primátor mesta nevyužil príležitosť obíť nám o hlavu nevyužitú príležitosť na čerpanie eurofondov? Jednoducho na mestskom úrade nikto nevedel nájsť žiadne eurofondové premeškание. Ponuka eurofondov totiž nebola. Kde nič nie je, ani čert neberie.

Keďže neboli eurofondy, hľadali sme iné zdroje. Jedinou alternatívou boli Nórske fondy, v ktorých boli pre mesto vhodné len 3 ponuky (výzvy). Do všetkých sme sa zapojili. Pán PhDr. Marek Čižmár primátor mesta vyčíta minulému vedeniu mesta neúspech v dvoch projektoch, ale už Vám samozrejme nepovie, že:

- projekt **Trebišovské vody pre ľudí** bol stopnutý na Úrade vlády za veľmi zvláštnych okolností a skončil až na Najvyššom súde SR. Napriek svojej kritike súčasné vedenie mesta na základoch tohto projektu pripravuje eurofondový projekt Zelené mesto. Teraz je nám už tento projekt dobrý?
- projekt **Trebišovské autá pre Európu** bol pripravený

v programe slovensko-ukrajinskej spolupráce, ale po vypuknutí ukrajinsko-ruskej vojny o Krym nebol v tomto programe Nórmí podporený žiadny projekt pripravený samosprávami, čo je pochopiteľné.

- projekt **Revitalizácia Pariča (RePar)** bol úspešný; píšeme o ňom na inom mieste, lebo aj ten súčasné vedenie kritizuje.

Je všeobecne známa pomalosť Slovenska v čerpaní zdrojov z Európskej únie. Značná časť zdrojov z prvého programovacieho obdobia ostala napriek predĺženiu termínov nevyčerpaná; Slovensko dostalo v tomto roku z únie poslednú šancu na ich vyčerpanie. Preto, aby boli vyčerpané zvyšky peňazí, bola v roku 2015 vyhlásená ponuka (výzva) pre mestá a obce na rekonštrukciu verejného osvetlenia. Projekt obnovy verejného osvetlenia malo mesto pripravený už v roku 2013, pretože už vtedy mala byť táto ponuka (výzva) vyhlásená. Ale vyhlásená nebola, čakalo sa až do prichádzajúcich parlamentných volieb. Prečo asi? Trebišov sa zapojil a bol úspešný, čo je veľmi dobré. Zapojil sa, lebo sa mal do čoho a bude čerpať, lebo bude z čoho. Objem prostriedkov sa z pôvodných 5 mil. € zvýšil na viac než 60 mil. €. Dostane každý, kto splnil podmienky ponuky (výzvy). Pouvažujme však: v centre Trebišova sú najnovšie lampy a od roku 2012 svieti každá z nich, napriek tomu sa budú práve tieto svetlá meniť. Prečo radšej pán PhDr. Marek Čižmár primátor mesta nežiadal dotáciu na opravu ďalších chodníkov a ciest, ktoré majú k dokonalosti stále ďaleko? Odpoveď je jednoduchá: **lebo ponuka (výzva) je na verejné osvetlenie, nie na chodníky.** Pritom modernizáciu osvetlenia pán PhDr. Marek Čižmár primátor mesta vo svojom volebnom programe nemal, TREBIŠOV NAHLAS áno. Napriek tomu sa pán PhDr. Marek Čižmár primátor mesta rozhodol, že hneď prvým europrojektom začne plniť náš volebný program. Chcete ešte lepší dôkaz toho, že pri čerpaní eurofondov nie je rozhodujúce to, či záujemcovia niečo chcú a čo potrebujú, ale to, či im štát niečo ponúka?

A pravdaže, v mediálnych návratoch pána PhDr. Mareka Čižmára primátora mesta do minulosti sa nedočítate o bývalej vojenskej ubytovni BARMO, ktorú mesto v zrekonštruovanom stave v **hodnote 2 mil. €** získalo od štátu v roku 2012 bezplatne a dnes je v nej mestský útulok a mestská sociálna ubytovňa pre ľudí v sociálnej núdzi.

Výmena teplovodov a rozkopávky chodníkov

Pán PhDr. Marek Čižmár primátor mesta obviňuje bývalé vedenie mesta z niektorých negatívnych dopadov stavby *Rekonštrukcia distribučnej sústavy tepla v meste Trebišovská energetická s.r.o.*, z rozkopávok najmä nových chodníkov, výrubov stromov a dokonca aj z budúceho zvyšovania ceny tepla.

Vo vzťahu k výmene teplovodov spoločnosťou Trebišovská energetická je nevyhnutné odlišovať zmluvu o predaji tepelného hospodárstva od stavebného povolenia na výmenu teplovodov. Zmluva o predaji žiadnym spôsobom nerieši technické podmienky výmeny teplovodov, pretože to nebol jej účel. Technické podmienky výmeny teplovodov a povinnosť uvedenia verejných priestranstiev do pôvodného stavu sú uvedené v stavebnom povolení.

Spoločnosť Trebišovská energetická zamýšľala začať s rekonštrukciou teplovodov v roku 2013. Potom sa však pre ňu objavila možnosť financovať rekonštrukciu z Nórskeho fondu. Využila túto možnosť, ale príprava a vybavenie dotácie istý čas trvali, preto sa rekonštrukcia teplovodov začala až v roku 2015. Výhodou financovania z dotácie a nie zo zisku z výroby a predaja tepla však je, že **nepotrvá niekoľko rokov**, ale bude ukončená už v roku 2015. V rokoch 2013 – 2014 bolo zrekonštruovaných vyše 24.000 m² chodníkov a nádvorí, z toho pri výmene teplovodov bolo prekovaných maximálne 150-200 m² nových chodníkov, čo je **menej než 1 %**. Pri príprave rekonštrukcie chodníkov bolo samozrejme známe, kadiaľ povedú vymenené teplovody, ale vzhľadom na posun termínov, ako aj vzhľadom na rozsah „križovaní“ menší než 1% nových – opakujeme nových – chodníkov, malo aj tak zmysel rekonštruovať vybrané najviac poškodené úseky. Už vtedy sme od Trebišovskej energetickej vedeli (majú skúsenosti s výmenou teplovodov v 7 mestách na Slovensku), že definitívne trasovanie nových teplovodov sa upravuje až tesne pred začatím prác podľa aktuálnej situácie v teréne a že ich výdavky na opravu rozkopávok chodníkov budú rovnaké, či ide o nový alebo starý chodník. Aj starý chodník by sa musel opraviť rovnakou technológiou a materiálom ako nový, teda výdavky Trebišovskej energetickej sa z dôvodu opravy rozkopávok nových chodníkov nezvýšia; tieto výdavky boli zahrnuté do rozpočtu výmeny teplovodov a **nebudú mať vplyv na cenu tepla**.

To, čo mohlo vyvolať zvýšenie ceny tepla, boli dodatočné požiadavky terajšieho vedenia mesta na

trasovanie nových teplovodov v chodníkoch a cestách, ktoré mali byť pôvodne výmenou nedotknuté, resp. požiadavky na opravu celých ciest, aj keď boli výmenou teplovodov zasiahnuté len úzke úseky; aby sa po výmene teplovodov mohlo pochváliť novými chodníkmi a cestami. Po upozornení Trebišovskej energetickej, že to síce môže urobiť, ale bude to mať za následok zvýšenie ceny tepla, od týchto požiadaviek vedenie mesta upustilo.

Dôležitý je fakt, že projekt dal vypracovať investor – Trebišovská energetická s.r.o. a nie mesto Trebišov. Bývalé vedenie mesta malo dohodnuté s Trebišovskou energetickou na niektorých úsekoch križovanie trás teplovodov s novými chodníkmi a cestami formou podvrťavok. Kvôli rekonštrukcii teplovodov bývalé vedenie mesta neurobilo plánované parkovisko pri severozápadnom výjazde zo sídliska MIER. Navyše „rozkopávkové povolenia“ sa vydávali tesne pred realizáciou jednotlivých úsekov stavby a podpisoval ich už nový primátor. V „rozkopávkovom povolení“ je definované, akou formou sa uskutoční križovanie nových teplovodov s komunikáciami; mesto si mohlo vyhradiť podvrťavky chodníkov a ciest, to však neurobilo.

Možnosť uloženia optických káblov do výkopov teplovodov bola dohodnutá už v Zmluve o spolupráci medzi Mestom Trebišov a Trebišovskou energetickou z roku 2012. Práce na rekonštrukcii teplovodov sa začali až v tomto roku 2015 a je pokrytecké zakrývať neschopnosť terajšieho vedenia mesta dohodnúť sa s investorom na uložení káblov do výkopov obviňovaním bývalého vedenia mesta, že sa niečo zanedbalo.

Prečo tá kritika na hlavu bývalého vedenia mesta? Asi preto, lebo pán PhDr. Marek Čižmár primátor mesta sa nevie preniesť cez skutočnosť, že keď už trebišovské tepelné hospodárstvo muselo byť kvôli splateniu dlhu 2.500.000 € z kauzy LANOS predané, bolo predané veľmi výhodne. On sám v roku 2012 nepodporil predaj tohto majetku, ale **odkiaľ malo mesto vziať peniaze na splatenie dlhu, to už nevedel povedať**. Predajná cena bola 4.800.000 €, kým znalecká cena bola 2.500.000 €. Mimochodom, v roku 2009 pripravovalo mesto a bytový podnik predaj tepelného hospodárstva len za 1.600.000 €. Navyše v súčasnosti sa okrem komplexnej rekonštrukcie celej distribučnej sústavy buduje nová úsporná ekologická kotolňa na biomasu za ďalšie milióny eur, to všetko **bez zvýšenia ceny tepla**.

Rekonštrukcia domu smútku

V Trebišove je len jediná budova, ktorú navštívi a ktorej služby skôr či neskôr využije každý Trebišovčan, a to je dom smútku. Jeho rekonštrukcia, ktorá sa začala v roku 2014, je dlhodobou trňom v oku pána PhDr. Mareka Čižmára primátora mesta a jeho najbližšieho okolia. Dehonestuje ju, spochybňuje a rád porovnáva s neporovnateľnými rekonštrukciami v iných mestách. Asi sa už dlho nezúčastnil na žiadnom smútočnom obrade a nepoznal realitu.

V roku 1966 vedenie trebišovského MsNV rozhodlo, že ukončí rozlúčky so zosnulými na mestskom cintoríne využívajúc nedôstojný objekt márnice, ktorý stojí dodnes, a vstúpi do moderného veku. Rozhodnutie bolo radikálne a nadčasové. Náročnú úlohu naprojektovania tohto komplexu zverili architektovi z Prahy, čo potvrdzuje vysokú mieru zodpovednosti ku kvalite návrhu, akú vedenie MsNV k tejto investícii v danej dobe malo. Išlo nielen o návrh objektu so zázemím, ale aj o návrh hlavného vstupu na cintorín, vonkajších spevnených a zhromažďovacích plôch, oplotenia a vnútorného technického dvora. Návrh Ing.arch. Petra Šváchu urobil obrovský kvalitatívny posun. Projekt pražského architekta bol nadčasový a na danú dobu odvážny. Bol postavený nový moderný dom smútku, ktorý bol vybavený na tú dobu nadštandardnými prvkami. Posledná rozlúčka sa presunula z priestorov ľudských obydli a márnice s plochou 25 m² do areálu domu smútku s plochou približne 625 m². Objekt v tom čase nazývaný „Smútočná sieň“ sa spolu z areálom staval od roku 1967 do roku 1969. Neskôr v roku 1971 bol dostavaný o garáže pre techniku. V tom čase bol jedným z najkrajších reprezentantov modernej architektúry Trebišova.

Do zahájenia komplexnej rekonštrukcie v roku 2014 bol objekt využívaný nepretržite 45 rokov. Stavebné nedostatky pri realizácii a neprimeraná údržba objektu si za

ten čas vypýtali svoju daň. V roku 1994 muselo mesto riešiť havarijný stav spôsobený statickými poruchami. Technický stav objektu, jeho zariadení a okolia bol katastrofálny a privádzal do smutného úžasu najmä Trebišovčanov, ktorí sa odsťahovali a vracajú sa do rodného mesta sporadicky pri návšteve smútočných obradov.

Hlavnou podstatou existencie a prevádzky takýchto komunálnych objektov prevádzkovaných samosprávou nie je ekonomický, ale kultúrno-spoločenský a reprezentatívny aspekt. Novodobé využitie objektu nepočíta len s využitím pre účely smútočných obradov. Priestor môže byť využívaný na bohoslužby pri príležitosti pamiatky zosnulých, pri príležitostiach vzdávania úcty vojakom padlým v 2. svetovej vojne, ktorí sú pochovaní na cintoríne a pod. Celkom na okraj prozaicky poznamenávame, že WC v dome smútku bude pripravené slúžiť aj ako verejné WC so vstupom z Komenského ulice.

Stav a úroveň objektov občianskej vybavenosti priamo reprezentuje spoločenskú úroveň občanov danej samosprávy a ich vzťah k svojmu majetku a kultúrnym hodnotám. Objekt domu smútku sa už dávno stal súčasťou kultúrneho dedičstva modernej architektúry 60-tých rokov a miestnou pamätihodnosťou. V roku 2013 preto nebolo sporu medzi primátorom a poslancami, že peniaze z predaja tepelného hospodárstva sa po splatení dlhu v kauze LANOS majú použiť aj na rekonštrukciu domu smútku. Vážnosť, s akou sa pristupovalo k plánovaniu komplexnej rekonštrukcie objektu a jeho areálu, odráža úsilie o zachovanie hodnoty tohto kultúrneho dedičstva, ktoré nám tu zanechali naši predchodcovia. Rozhodnutie o komplexnej rekonštrukcii domu smútku je pokračovaním v odvážnych rozhodnutiach, ktoré spoluvytvárajú **genius loci** nášho mesta.

Reklamačné opravy chodníkov

S veľkým krikom upozorňuje pán PhDr. Marek Čižmár primátor mesta na reklamáciu väd na chodníkoch rekonštruovaných v rokoch 2013 – 2014, kladie vady za vinu bývalému vedeniu mesta a zavádzajúco uvádza ceny za úseky, kde sa vady vyskytli. Napríklad pri reklamacii nekvalitného asfaltového povrchu chodníka na sídlisku Mier uvádza celkovú cenu diela 152.983,59 € a na ulici T.G.Masaryka tiež celkovú cenu diela 22.755,87 €. Reklamovaná bola pritom len nepatrná časť týchto úsekov. Za kvalitu asfaltu a technologických procesov pri opravách chodníkov plne zodpovedá zhotoviteľ a nie bývalý primátor, či jeho podriadení. Je to zakotvené v zmluvách o dielo, kde sa doslovne uvádza: *Za vady diela, na ktoré sa vzťahuje záruka za akosť, zodpovedá zhotoviteľ v rozsahu tejto záruky, pričom záruka je stanovená na obdobie 24 mesiacov odo dňa odovzdania a prevzatia diela objednávateľom na základe Zápisu o odovzdaní a prevzatí diela.* Nekvalitný asfalt a prerastajúca tráva na opravenom

chodníku na ulici T.G.Masaryka boli reklamované ešte v roku 2014. Navyše aj v roku 2015 boli zamestnanci mesta opakovane upozorňovaní členmi komisie výstavby a majetku za TREBIŠOV NAHLAS na nutnosť reklamovať aj vady nových chodníkov na sídlisku MIER a na ulici Dobrovoľníckej. Je to zdokumentované v materiáloch na zasadnutia mestského zastupiteľstva.

V rokoch 2013 – 2014 sa rekonštruovali chodníky v takom rozsahu, ako nikdy doteraz. **Obnovilo sa vyše 24.000 m² chodníkov** a na všetkých **40 rekonštruovaných úsekoch** boli inštalované bezbariérové križovania s cestnými komunikáciami, vrátane prvkov pre zrakovo postihnuté osoby. Zhotoviteľmi boli hlavne renomované firmy – EUROVIA SK, a.s. Košice a Inžinierske stavby, a.s. Košice. Firmy boli vybrané verejným obstarávaním. Neobhajujeme prípadnú nekvalitnú prácu zhotoviteľov, no pri tak veľkom rozsahu vykonaných prác predstavujú vadné úseky len malú časť a reklamačné opravy sú pre mesto **bezplatné**.